

היליון מס' 1783 * ט' בניסן תשס"ב * 1 במרץ 2002
 (sachlav@kfar-hanassi.org.il)

תפילה

מילים: בצלאל אלוני / לחן: הנרי ברטר / עיבוד: אריק רוזדיך

הוא היושב לו אי-שם במרומים
 הוא הרופא כל חולים
 הוא הנותן רוב שמחה לילדים
 הוא העושה משפטים
 הוא בשמיים והוא היחיד
 הוא הגדול הנורא
 הוא השומר עלינו מצרה
 אלוה, שמור נא עלינו כמו ילדים
 שמור נא ואל תעזוב
 תן לנו אור ושמחת נעורים
 תן לנו גם לאהוב

מה כבר נותר לנו עוד בימים
 מה כבר נותר כל היום
 שמש תקווה והמון מבטים
 לילה ויום של חלום
 הוא בשמיים והוא היחיד
 הוא הגדול הנורא
 הוא השומר עלינו מצרה

דבר העורכת

שלום שוב לכולכם.
 קודם כל, עלי לציין את העובדה שלא ממש התגעגעתי לערוך את העלון, בעיקר
 מאחר והדיסקט של האיוורים לא משתף איתי פעולה ולכן, אני מתנצלת מראש על כך
 שבעלון ישנם איוורים מאד מעטים ופשוטים. שוב נוכחתי לדעת כמה זמן זה גזל
 ממני אז, ואני ממש מעריכה את שושנה על עבודה הנאמנה והיפה. מקווה שתחזרי
 בקרוב לעריכת העלון.

ומה בכל זאת בעלוננו?

שרה דבולט כותבת על עבודת אלילים מול החיפוש אחר האל האמיתי, אדי כותב מהר, מהר לפני ההצבעה הגורלית, אולי עוד יצליח לשנות את דעות החברים, ג'וני (הירס) כותבת לנו מכתב מרגש ממרחקים. חבר כפר בלום מעשיר אותנו בידע בנוגע לרשת הבטחון כפי שקרה בכפר בלום, ואיתן מנסה שוב לשכנע אותנו ונותן שאלות ותשובות בנושא מודל ההתפרנסות - רשת הבטחון. בסוף - קולין עם הפרשנות הכלכלית, ועוד הודעת כאלה ואחרות. מקוה שתהיה לכם קריאה נעימה.

שבת שלום והחלמה מהירה לכל הפצועים והחולים.

דורית בסו

ימי הולדת

3/3	ניר פרלסון
4/3	קרני פוקס ירדן ינטיס
5/3	תמר וולפין (בת 60) שחף כהן ישר (נכדה רחמני)
6/3	ליאן וולר (נכדה ר. כהן) קורין בטי הרמץ
7/3	שי ויטהם איתן משיח (נכד סינה) שון וטל שור (נכדים ג'קסון)
8/3	מיכאל ארנברה דרור קולינס ענר ניצן (נכד) נועה אורן (נכדה ריינס) ארבל בידק (נכד אב) ליאת אפשטיין
9/3	מיכל גלוק קטי פרנקו ניצן אזרן (נכדה שינגזיכט) טבע הילרי וולף (נכדה ארטלד) אליהו מימרן (נכד נמינב)

ימי נישואין

3/3	ג'ו ואלדד קולינס שושי ואליהו ברוך
7/3	איליין ואלן איסטון
9/3	לירון וצחי סננס

פרורים מהשולחן

השבוע הדברים עומדים בעיקר בסימן פורים:
ביום ראשון בביה"ס "מבוא הגליל" נערך יום פתוח בו ביו תחנות שונות של משחקים, מגדת עתידות, וידאו, אוכל ושתייה.

באותו יום בערב, חגגו הנערים מ-ז' עד י"ב בביה"ס "עינות ירדן" את פורים:
הנערים הופיעו, ערכו תחרות תחפושות וקינחו בדיסקו.

הנערים בבי"ס "עמק החולה" לא ישבו בחיבוק ידיים ובאותה שעה חגגו מ-ט' עד י"ב, יחד עם מוריהם מסיבת פורים. בתכנית - די-ג'יי, רקדניות ברזיליות מקצועיות ודיסקו.
מועצה הנוער של "מבואות חרמון" ארגנה דוכני שתייה ואוכל בתשלום. הכסף הינו תרומה ל"בית השאנטי".

ביום שני בערב - תענית אסתר - התכנסנו בחדר האוכל לקריאת המגילה, שהוקראה ע"י אלינועה בליווי תמונות שהוצאו מהאינטרנט.
מסביב, על השולחנות, יכלו הילדים המחופשים והוריהם להכין לעצמם רעשנים צבעוניים, לצבוע להנאתם ציורים הקשורים לפורים ולאכול אצני המן. כל הכבוד למארגנים.

ללקוחות גן אסתר - חידוש מרענן ומפנק - פינת "קפה בגן" תפתח בחודש מרץ (עד פתיחת עונת הרחצה). כולם מוזמנים לבוא לשחק עם ילדכם ולשתות קפה. אפשר גם תה בחברותא.

ולסיום - מי שיעבור בימים אלה ליד בריכת השחיה, יוכל לחזות בגוש אדום על הדשא הירוק. האדום הזה הוא פריחה מרהיבה של כלניות אדומות.
המשך בעמוד הבא
לטוטסי ודני שעדיין מאושפדים בבית החולים לאחר התאונה - החלמה מהירה. מחכים לראותכם בבית.

למרפאה הגיעה אחות חדשה העונה לשם - נוגה. נוגה היא אחות מוסמכת, תושבת בקיבוץ אשר ועוברת בחודש אפריל לאיזור (אולי לקיבוץ גדות).
אנו מאחלים לנוגה וגם ליפעת שנחתו "נחיתת חרום" במרפאה - התאקלמות מהירה.

שבת שלום ושבוע שקט לכולם - **מיכל דדוש**

מרתק, מעניין, מדהים!!!

מאוד כדאי לפנות שעתיים + - ביום שישי ה-8.3.02 בשעה 20:30, על מנת לשמוע הרצאה בליווי שקופיות על:
פפואה ניו גיני PAPUA NEW GUINEA
המרצה - רז שרבליס - מדריך מטעם החברה הגיאוגרפית (וגן בגן ילדים במקצועו הראשון). חי בפפואה מעל 4 שנים - ויתן לנו לטעום מהחיים, מנהגים, תרבות ועוד של ילידי המקום.

מאד כדאי.

עבודות אלילים מול..... החיפוש אחר "האל האמיתי"

(או - המשך הדיאלוג עם קולין)

השבוע שמעתי הרצאה מעניינת של מרצה העוסק במורשת היהודית מנקודת ראות של פסיכולוג. הוא דיבר על עבודת אלילים ביהדות (העתיקה והמודרנית), בקרב יהודים "דתיים" כמו בקרב אנשים המכנים עצמם "חילוניים". למעשה אין חילוניות - כל אחד מוצא לעצמו "אליל" (כסף, אידיאולוגיה, חיפוש אחר האושר...) אותו הוא "עובד", ולו הוא "מקריב קרבנות". הקרבנות האלה מגוונים - ויותר על היחד המשפחתי, ויותר על פיתוח הייחודיות שבאדם, רמיסת זכות הקיום של עם אחר, וכדומה. המשותף בעבודת אלילים הוא קביעת אובייקט מוחשי (FINITE) כדבר האמיתי, העילאי, האין-סופי. האדם זקוק לאובייקט כזה, כדי למצוא את מקומו בעולם, כנקודת התייחסות. נוח לאדם לבחור דבר מוחשי שאפשר להבין ולשלוט בו.

יש גם "כהני דת" המורים לאדם את הפעולות הנכונות (הפולחן הנכון) שעליו לנקוט כדי לתמרן את האליל וכך לזכות בטובות הנאה. ביהדות, לעומת זאת, נבחר אל שקשה לתמרן אותו, כי הוא לא זקוק לאדם. האדם אינו יודע מה "יפייס" אותו. הוא אל מסתורי, המתגלה בקושי, ואי אפשר לדעת בוודאות מיהו נביאו האמיתי. אך יש רצון עז אצל כל אדם להגיע אליו, כי רק הוא מביא את "הידע" האמיתי. מתוך אכזבה מהאלילים האחרים (שלא הביאו את האושר המיוחל גם כשהושגה המטרה), יש חיפוש מתמיד אחר האל האמיתי. ביהדות הנחת היסוד היא חוסר הוודאות. יש מתח מתמיד רצוי וחיוני, הגורם ליצירה, לחיפוש אחר הראוי. השאיפה היא להגיע "לדעת אלוהים", לקרבה לאל, על מנת לדעת את מקומי וייעודי בעולם.

ומה מקומו של קולין בסיפור הזה?

המשך בעמוד הבא....

נראה לי שקולין, מתוך התנגדות ליהדות, או התעלמות ממנה, תקוע בשלב של עבודת אלילים. החיפוש אחר האושר האישי, דרך הקומונה, "השוויון", ה-EST, או כל תורה חדשה אחרת המבטיחה את התשובה האולטימטיבית - הוא סוג של עבודת אלילים מוגבלים, המאכזבים בסופו של דבר.

היהדות יכולה להבטיח תורה שלמה יותר - גילוי רצון האל ורצון להיות שותף לתיקון עולם. הסוציאליזם, ההומניזם, השיתוף והשאיפה לשוויוניות יכולים לשמש כדרכים להגיע אל המטרה. מי שתופס את התורות האלה כמטרה בפני עצמן עתיד להתאכזב ולזרוק את הכל כ"הנחה מוטעית". מורשת הנביאים במקרא יכולה להיות מופת לכל הדורות. הנביאים התריעו נגד האלילות היהודית בזמנם (ההתעסקות בפולחן כביטוי הדת העיקרי), והטיפו לעשיית הצדק, הדאגה לזולת, לחלשים, בחיי היום-יום, היא הביטוי האמיתי של רצון האל. בשאיפה המתמדת למלא את רצון האל האמיתי, באומץ להיות שונה מהנורמטיבי בעולם ולהשתדל להגיע לשלב יותר נעלה, האדם זוכה ומרגיש את האושר האמיתי. הוא מרגיש שהוא ממלא את ייעודו בעולם, ומתקרב לאין-סופי. בתקווה להמשך השותפות בחיפוש,

שרה דבולט

ברגע האחרון לפני ההצבעה הגורלית

שמואל, כפי שתמיד ידע היטב, מנסה להשפיע על החבר (שלרוב מבין פחות ממנו בענייני כלכלה), ע"י סיפורי סבתא מימי מנסורה העלזים, ואמרותיהם של חברי כפר בלום ונאות (האם הם ראו היכן יעמדו קיבוציהם בחלוף 54 שנים?), ואפילו זרק לתמונה איזה אנשים יפים וטובים היינו בעשורים הראשונים - עד השבר! מה היה אותו שבר? - "פשיטת רגל כלכלית" (לפי דבריו).

המשך בעמוד הבא

עד כמה שאני זוכר, במשך מרבית שנותינו, היינו בפשיטת רגל כלכלית. מי שכח

את: "המצב", הדו"ח הכספי באסיפות, שנות הצמצומים, שנות הקיצוצים, וכו'?

הבעיה הייתה שלא היינו מספיק חכמים לדעת היכן נכשלנו. אז אני אגיד לכם: לא בגלל שחבר קיבל מתנה מגורמי חוץ, לא בגלל שלא היה שוויון מוחלט, או אפילו לא בגלל שפלוני לא התאמץ מספיק בעבודה. האמת, שאף פעם לא נאמרה, היא: ניהול הקיבוץ נכשל! באיזה מפעל או מוסד בעולם מחליפים מנהל כל שנתיים (כעיקרון)? או רכז כוח אדם ועבודה (כן, ה"משאב האנושי", היקר מכולם) כל 3 חודשים, או במקרה הטוב, אם המסכן היה קרוב ל"סופרמן", כל חצי שנה? ולכן, בגלל שלא ידענו "לכלכל" את צעדינו, נכשלנו, כלכלית. אז מה הפתרון שמציעים?

בואו נהרוס את הרקמה החברתית, הדבר בטוב היחיד שנשאר לנו, על מזבח עגל הזהב האישי. האם חברים עובדים היום יותר קשה מבעבר? (מה פתאום?). האם החבר ש"תרם" לקופה הציבורית 20 או 30 אלף שקל כל חודש, מתאמץ היום יותר מבעבר? התשובה היא: לא. אבל הוא רוצה לכיסו יותר מהחבר האחר, שאולי אפילו מתאמץ יותר. על כך ההצבעה ה"גורלית". על כך אנחנו הורסים את החברה.

לדעתי, מי שלא מאמין בעיקרון של שותפות ושוויון, למה לשנות את חוקי המשחק, ועוד בצורה כה רדיקלית. כשאתה מצטרף למועדון כדורגל, זה כי אתה רוצה לשחק כדורגל, מתוך בחירה. אם אתה מעדיף לשחק כדורסל, אתה לא הופך את מועדון הכדורגל למועדון כדורסל, אלא עליך להצטרף למועדון כדורסל.

ועכשיו מילה על העסק והקהילה, (כבר התייחסתי לזה בעבר). מי הוא בעל העסק? נכון, הקהילה. אז איך שרושמים את ההכנסות ו/או ההפסדים, בסופו של יום, זה לא משנה. האם יתכן שאנחנו ניתן לקהילה לפרוח ולעסק להתרסק? או ההפך? מבלי שהשני יעזור לראשון?

מישהו כתב: שפעם היו צריכים לסבסד את הפרזיטים, והיום צריכים לסבסד את ההנהלה. האם אין אמת מסוימת בכך? בדרך כלל, במפעל כשל, דבר ראשון מצמצמים את המנהלה, ואצלנו - מגדילים.

שמואל, כל החברים שיצאו לעבודת חוץ, קודם כל הוחלפו ע"י שכירים, ושנית, לא בטוח שהכנסתם תורמת לקיבוץ יותר מאשר בעבר. קח לדוגמה חשמלאי, שמחליט לצאת ולעבוד בחוץ, ואפילו לתרום את משכורתו לקופת הכלל (לא בשיטה החדשה), ובמקומו, לוקחים שכיר שעושה את אותה העבודה. מה הרוויח הקיבוץ?

לי יש הרשעם שהחברים שדוגלים ב"רשת ביטחון" מעונינים להחזיק במקל ב-2 קצותיו: חיי החברה היפים של הקיבוץ, ומיליון הכיס האישי, כמו בעיר. שימו לב, שמרבית הדוגלים ברשת הביטחון הם לא מהשכבות היותר חלשות, אלא מהחזקות. ושלא ינפנפו בתרומה הגדולה שהם מכניסים לקיבוץ (למעשה כ-60% - לכיסם). ובמגביל ירוששו את ה- "3100 * ניקים" בכ-1000 * (מיסי מנהלים). בעיר, בעלי הכנסה כה קטנה פטורים ממש! אבל אפשר להתנחם בכך שההנהלה הנדבנית משלימה את ה-3100 * (ברוטו).

תמיד מצטטים את הצלחת השיטה במקומות רבים, אך לא מזכירים את הכישלונות והבעיות. (בעיקר החברתיים). האם אין דרך ביניים בלי מהפכות ובלי יצירת אליטות? האם ההיסטוריה צוטה עלינו ליצור "קיבוץ חדש", או אולי גם מספיק "קיבוץ משופר, ומיועל יותר"? והעיקר, שמח יותר.

המשך בעמוד הבא
ועוד מילה על שיטת ההצבעה, כלומר "לניסיון של שנה". כל ילד יודע שזה בלוף אחד גדול, כדי לעקוף את ההצבעה האמיתית, שדורשת בחוק רוב יותר גדול. ההצבעה הניסיונית האחרונה, אורכת עד היום כבר כמעט 3 שנים, ועוד הזרוע נטויה. ומה פשר הדבר "ניסיוני", אחרי התקופה, מישהו יכול לדמיין שניתן להחזיר את הגלגל חזרה לימי מנסורה?

בהצלחה בהצבעה - ואם אינך בטוח, עדיף שלא תצביע. הרי זה רק ל"ניסיון של שנה"!

אדי נמנוב

מהמרפאה

בחודשים מרץ עד וכולל מאי - דליה (אחות כוננית) לא תהיה במשק בשעות 20:00 עד 24:00.
במקרים דחופים/בהולים בלבד, יש להתקשר ישירות למ.ד.א 101.

מכתב ממרחקים

אנשים יקרים,
הגיע הזמן לשלוח כמה מילים למשק. למה? כי פשוט הגיע הזמן. רציתי לבקר בספטמבר, והוחלט פה אחד שעם כל מה שקורה בארץ, יותר בטוח בארה"ב. ואז האמריקאים התעוררו בוקר אחד ובבת אחת התחילו להבין איך יתר העולם מרגיש. פתאום תום, הבעל האמריקאי שלי, תפס על מה עומד העולם ושכלום לא יפול אם אני אסע לביקור בארץ. אז שבועות נראה זמן מתאים לביקור. (כמובן, הוא דבוק לחדשות בעיקר כשהמילה ISRAEL מזכרת). הוא פתאום תופס כאב של מלחמה וטורור. אפילו הוא לקח באופן אישי כשירדתי מהטלפון בדמעות וסיפרתי לו שמורן עמית, הבת של גדי, הותקפה ונפטרה. הייתי בטוחה שהוא ינסה לשכנע אותי לא לנסוע במאי. אבל הוא רק אמר שזה טוב שאני נוסעת כי אני אוכל לראות את ההורים שלה בקרוב... אני עדיין בשוק ממה שקרה, בכלל, ממה שקורה. כל כך הרבה טרגדיה בארץ, ובקיבוץ. כל כך הרבה מוות בדור הצעיר - עופר פרנק, שרון סוקול, מורן... אני לא יודעת איך זה מרגיש כשאתם חיים עם הכל ביום יום, אבל בשבילי, כשאני קוראת ב"דברי", צד בצד על כל השינויים והמחלוקות יחד עם כל המילים האוהבות והתומכות כשמישהו הולך לעולמו - זה מכניס הכל לפרופורציה הנכונה. למרות השינויים והתככים היום יומיים, כפר הנשיא עדיין מספר אחד במפת העולם כשזה מגיע לאהבה ותמיכה. כל כך התרגשתי כשקראתי על מדליות הזהב של שחר ודביר. אני לא יודעת מה נגע לי ללב יותר - העובדה שהם זכו בזהב, או כל הכבוד והגאווה ב"דברי".
אז להתראות בשבועות, באהבה ובעגושים **ג'וני** (הירס)

נ.ב.
שושנה שרקי - כל הכבוד על הסיפורים והאנקדוטות שאת מוסיפה לעלון - תודה. ותודה לדוד אלמן על העדכונים כל מה שקורה בארץ ובמשק דרך המבזקים.

לחברי כפר הנשיא

נתבקשתי לתאר את הקורה בכפר בלום לאחר ביצוע השינויים. ראשית עלי להדגיש שהכל הוא מנקודת מבט אישית, לכל אחד יש ודאי ראייה שונה למה שקורה לדרך בה ביצענו ועדיין עושים שינויים. כמובן ישנן גם תוצאות אובייקטיביות הבאות לידי ביטוי במערכת כולה.

מזווית ראייתי עיקר המהלך היה התהליך אותו עברנו ומן הסתם יימשך תמיד, כי חלק עיקרי של העניין הוא המשך התהליך ותגובה מהירה ונכונה תוך כדי תנועה. היכולת להקשיב לרצון הציבור וליצור את הכלים הטובים לשמור על קהילה תוססת.

מגוונות, חיה ואוהבת את ביתה.
לחברה הקיבוצית בניגוד לקהילות אחרות עומדת הזכות והחובה לנהל את חייה,
להחליט ולבצע בכל תחומי החיים. אין ספק אחריות כבדה.

הכל החל כאשר נציגי הבנקים הודיעו לנו שהם לוקחים על עצמם את ניהול
העניינים של הקיבוץ. ולפתע התעוררנו. ביקשנו ארכה על מנת לאפשר לנו
הזדמנות אחרונה לארגן מחדש את הקיבוץ על כל מערכותיו. מכאן הכל כבר
היסטוריה והמצב של כפר בלום השתנה מהקצה אל הקצה. ההתחלה הייתה הפרדת
המערכת היצרנית מהקהילה.
המשך בעמוד הבאם
הפרדה חדשה וברורה, ניהול מקצועי ע"י הנהלות לכל תאגיד והפרדת חשבונות
הבנקים.
כיום כפר בלום נמצאת במקום אחר מבחינה כלכלית ויעיד על כך תזרים המזומנים
החיובי של כל התאגידים ושל הקהילה.

השלב השני, לאחר מספר שנים ואחרי ביצוע "הסדר הקיבוצים והבנקים", בא רצון
החברים לבחון את אורחות חיינו, כשהמוטו הוא יותר חופש לחבר, העמדת הפרט
והמשפחה במרכז תשומת הלב מבלי לשבור את הסולידריות החברתית.
פעם ראשונה מזה עידנים התקבצה קבוצה גדולה של חברים, שישבה וחשבה במשך
תקופה ארוכה מאוד בשיתוף כל החברים המעוניינים לאן אנו הולכים ובאיזו חברה
אנו רוצים להיות.
הקבוצה בנחישות ובהתמדה גיבשה חזון והעמידה את הכלים לביצוע. באנו ממקום
נמוך מאוד של חוסר יכולת לקבלת החלטות, ממצב של חברה מושפלת ועניה שאינה
עומדת בזכות עצמה, ובכל מספר שנים מצפה למחיקת חובות ועזרת גורמים שונים.

לכל קהילה, לכל קיבוץ אופי שונה מנטליות אחרת וכוחות המושכים לכיוונים
שונים. כל קהילה צריכה להתאים לעצמה את החליפה. היא אינה יכולה ללכת לחייט
חיצוני אלא אם הגיעה לכדי קריסה טוטלית.

להערכתי אנחנו פה בכפר בלום ביצענו את המהפך בדקה ה-90. זמן רב הקדשנו
לבחינת הדרך בה נלך מבלי לוותר על שלבים של שיתוף החברה כולה על כל
הסקטורים בה. בדיעבד הדרך הארוכה התבררה כנכונה. כוונתו הייתה לבחון לעומק
את מכלול מערכות חיי החברה שלנו, לא את כל השינויים וההתאמות ביצענו ולא
בכולם הצלחנו.

עדיין לא נוצרה אווירה בה צעירים יחזרו הביתה, אך נוצרה תשתית בה תהיה
אפשרות טובה יותר לאנשים צעירים להיות איתנו.

המשך בעמוד הבאם

המצב היום לאחר שנתיים של "תקציב משולב" ושנה של "רשת בטחון":

כל הכנסת החברים עוברת במערכת הקיבוץ.

ישנו מס אחד לכולם להחזקת הרכוש הציבורי ומס פרוגרסיבי להבטחת "רשת
הבטחון" ופעילויות הקהילה המשותפות.

לשכבה המבוגרת (85) חברים מעל גיל (80) תוכנית שונה.

להערכתי, ובטוח שישנם חברים בכפר בלום שיחלקו עלי, רמת התקציב של רוב רובם
של החברים השתפרה. מכיוון שתקציב הקהילה המשותף עדיין גדול יחסית, הפער
האמיתי בתקציבי מרבית החברים סביר. התחלנו סוף סוף להפריש סכומים
משמעותיים לפנסיה, נושא כל כך חשוב שהזנחנו בגלל אידיאולוגיה ומצב כספי
עלוב.

ימים יגידו אם עשינו טוב או אם עשינו את הכי טוב, באי עשייה הסיכון גבוה
הרבה יותר.

לא חשוב בדיוק נוסחאות חישוב המס כך או אחרת בכפר בלום, יותר חשוב להתאים
את העקרונות לחברי כפר הנשיא ולהבין שמבנה חדש הוא הכרחי.
חברה חופשית שהפרטים בה עושים גם למען עצמם יותר, תורמים לקהילה הרבה יותר.

שינוי שיטת התקציב המוצעת אינה הורסת את החברה הקיבוצית המסורתית, היא מתאימה דרכיה בבחינת הלכה של חיים משתנים ודינמיים תוך שימור הערכים המסורתיים שלנו והתאמתם לזמן ולמקום.

מסתבר שלחבר הקיבוץ יש יכולות ודמיון שנשחקו במערכת המשותפת ופתאום באים לידי ביטוי. האחריות האישית והמשפחתית עושה משהו לפרט ולחברה. אין אפשרות אלא לעשות

המשך בעמוד הבא
את המהלך המתבקש ויפה שעה אחת קודם. להערכתי אם המהלך הדרמטי הזה היה נעשה לפני שנים הייתה לחברה הקיבוצית אל תוך עצמה ולתנועה הקיבוצית כולה עמדה דונה לגמרי בחברה הישראלית.

מנשה, צוות השינוי כפר בלום

נזכור את יקירנו
כ"ג באדר תשמ"ו (1986) דוד לוי.
כ"ג באדר תש"ס (2000) מיירון שוורץ.
כ"ה באדר תשמ"ט (1989) מר אלכס לויין.

בית כפר הנשיא
משתתף בצערה של תמר וולפין
ובני המשפחה עם מותו של אביה
נחום בילסקי

שאלות ותשובות בנושא מודל ההתפרנסות - "רשת הבטחון"

בשבועות האחרונים ביליתי שעות לא מעטות בשיחות ודיונים על מודל ההתפרנסות - "רשת הבטחון". חלק מהשיחות היו יזומות במסגרת מסע ההסברה שנערך לקראת הדיונים באסיפה, וחלק חופשי, סביב שולחן חדר האוכל ובמפגשי חברים. הכתבה שלפניכם מנסה להציג את השאלות העיקריות שעלו בשיחות, אליהן מצרף אני את

תשובותיי - ומיותר לציין תשובות אישיות שלי.

אם המודל לא יעבור כעת נחכה כמה חדשים ונעביר אותו.

לא בטוח. בשנה האחרונה הוקדש מאמץ אדיר בעיצובו הסופי של המודל, בטיפול בהערות רבות ובהסתייגויות אשר עלו בדיון הציבורי שליווה את כתיבתו הסופית. התהליך הארוך נבע מהרצון למצוא את הדרך לשלב את מירב ההערות במתכונת המודל הסופית. המאמץ כלל מפגשים רבים עם החברים וחיפוש אחר פתרון שיספק את כל הצדדים. כל המפגשים הללו הובילו לסיכומים חיוביים ולשיפורים לא מעטים במודל ההתפרנסות עצמו. החוברת הסופית העולה להצבעה מכילה למעשה את כל הרעיונות שהעלו, ואת כל השיפורים שנעשו במודל בחדשים האחרונים. לכל התהליך הזה דרושה הרבה אנרגיה ונכונות לשאת בעול. הקבוצה שהובילה את המאמץ הייתה מגוונת, בעלת מוטיבציה ונדרשה למאמץ גדול, מחשבה רבה מעורבות רגשית, תסכולים וחששות לא מעטים. אינני בטוח כמה אנרגיה נותרה לאנשים האלו או לאחרים, המעוניינים לחפש פתרון לחיינו הקיבוציים, לאחר תקופה כה ארוכה של הליכה זהירה, בדיקות וחוסר החלטה. אינני רואה את קבוצת החברים שנרתמת מחדש למשימה בעוד כמה חדשים במידה והתכנית נדחית. המשיך בעמוד הבא

אני כן רואה שקיעה בת חודשים ארוכים, ואולי שנים, עד המשבר הבא שיאלץ את קהילת כפר הנשיא לבצע שינויים כואבים הרבה יותר ומתחשבים הרבה הרבה פחות.

הכי חשוב לשמור על החוסן החברתי שלנו ולכן השיטה הכלכלית היא פחות חשובה.

אין ספק שכפר הנשיא מהווה עדיין שמורת טבע של חברה בריאה, יחסי אנוש מיוחדים וחוסן חברתי שקשה למצוא בהרבה קיבוצים. כאדם שהגיע לכפר הנשיא מבחוץ (אומנם לפני 17 שנה) החוסן הזה בלט אז ומאפיין אותנו גם היום. הפגיעה באיכות החברתית שלנו משמשת כנימוק דווקא אצל מתנגדי התכנית החוששים שהמודל המוצע יגביר פערים ויעכר את האווירה. לדעתי הסכנה העיקרית המאיימת על חוסנו החברתי היא האיום הכלכלי החמור מולו אנו ניצבים. איום זה לא יאפשר לקהילה להקדיש את הדרוש, גם אם הוא מעט, על מנת לשמור על איזונים סבירים ותמיכה בנזקקים. דווקא תכנית רשת הביטחון נותנת תשובה לאיום הזה בכך שיש בה סיכוי סביר להגדלת המקורות, ובכך שמובטחות קרנות סיוע בנושאים מרכזיים - בריאות וחינוך, לאלו שיתקשו להתמודד עם המצב החדש. הגדלת המקורות תאפשר לקהילת כפר הנשיא להחליט מידי שנה על הסכום אותו היא מקדישה לפתרון בעיות וטיפול בצרכים מיוחדים. אין לי ספק שעם גישה חברתית חזקה ובריאה הקיימת עדיין נוכל לעשות זאת בהצלחה.

שיטת התקציב המשולב 80/20 הוכיחה עצמה ולמעשה אין יותר אפשרות להעלות המוטיבציה לעבודה נוספת. למה לא להמשיך עם השיטה הזו ???

עם שתי עובדות קשה להתווכח. האחת שהשינוי הקודם, שהיה מהפכה של ממש המשיך בעמוד הבא

לעומת הקיבוץ הישן, הצליח והביא לשיפור גורף אצל רובם המכריע (אם לא המוחלט) של חברי כפר הנשיא. העובדה השניה היא שעבודת החוץ, אשר קיבלה תמריץ משמעותי עם המעבר לשיטת התקציב המשולב 80/20, היא היום הענף הגדול והמכניס ביותר בכפר הנשיא. העובדות קשורות זו בזו ואין ספק שניהול התקציב על ידי החבר באופן כמעט מוחלט והעברת אחוז מסוים מההכנסה ישירות אליו, הביאו חברים לחפש מקורות קיום מחוץ לקיבוץ, ואחרים להוסיף על תקציבם בעבודות נוספות במשק ומחוצה לו.

מודל ההתפרנסות יעמיק את המגמה הזו בכך שכל סכום נוסף שהחבר ירוויח יתבטא בתוספת משמעותית לתקציבו -

כ- 55%-65% מהסכום בממוצע. עבודת החוץ לא רק הגדילה את המקורות של הקהילה אלא גם הסדירה את עניין הפנסיה של החבר והפכה את המעביד למשקיע העיקרי בחסכון הפנסיה שלו. ככל שיותר חברים יזכו למסלול פנסיה מסודר כך יקטנו עם הזמן הסכומים שהקהילה תצטרך להשקיע בהבטחת הפנסיה או חלק הפנסיה לחבריה,

וכך יגדלו המקורות שניתן יהיה להפנותם לצרכים קהילתיים אחרים. סיבה נוספת לכך שמודל התקציב המשולב מיצה עצמו היא העובדה שאין בו גבולות ברורים ונוצר מצב בעייתי בו קשה להגדיר מהי העבודה העיקרית וממנה להפריש את הנדרש לחבר ולקהילה. מודל ההתפרנסות מצמיד את מרכיביו למדרגות מס לפי החוק או לתשלומים המשולמים על ידי מוסדות המדינה. באופן שכזה הוא הופך שקוף, קל להבנה, קל לניהול והרבה יותר ישר.

מדוע חוזרים להזכיר את הפרדת העסק מהקהילה...הרי כבר הפרדנו.

טעות. מעולם לא הפרדנו ובמסגרות הקיימות אין שום סיכוי שנפריד. לדעתי רבים יסכימו עם הקביעה שחזקנו החברתי הוא חוסן שיש לשמר. כולם יסכימו עם העובדה שנטל החובות הרובץ על גבינו הוא האיום המוחשי ביותר העומד בפנינו. המשך בעמוד הבא

עד היום השתתפה קהילת כפר הנשיא בכיסוי גירעונות העסקים והחזר חובות שוטפים בסכומים של למעלה ממיליון וחצי שקלים בשנה. מודל ההתפרנסות מגדיר באופן ברור, ופעם ראשונה בחיי הקהילה בכפר הנשיא, את מהות החובות שתחזיר הקהילה ואת היקפם. הקהילה תחזיר חובות הקשורים להשקעה ברווחתה - כגון הלוואות הבניה שנלקחו, אך לא תממן את ענפי העסק שלא הצליחו. כבר השנה (בתכנון מודל ההתפרנסות) היקף התשלום ירד באופן משמעותי, הוא ימשיך וירד בשנים הבאות וכל הזרמת מזומנים לכיוון העסקים תחשב כהלוואת הקהילה לעסקיה ותמיכה בהם, ותוחזר בעתיד. להחלטה הזו ולביצועה יש השפעה גם על יכולתם של הבנקים לפגוע בקהילה ובעסקיה אם וכאשר (חס וחלילה) ינסו לממש התחייבויות ושעבודים. לדעתי המהלך הזה ייטיב גם עם העסקים וניהולם. עסקים יצטרכו להתמודד עם הצדקת קיומם והגדלת רווחיהם תוך התייעלות, שינוי כיוון והגדלת רווחיות.

האם תהייה סוף סוף פנסיה לחברי כפר הנשיא ???

כבר היום יש פנסיה מסוימת אולם בהיקף מצומצם ביותר ובלתי מספק. אחת הבשורות הגדולות במודל המוצע היא התחלת צבירת פנסיה מסודרת ומקובלת לכל חברי כפר הנשיא. המודל מכיל בתוכו העברת סכומים, לפי המקובל במשק הישראלי, עבור כל חבר והפקדתם במסלולי צבירה פנסיונים. עובדי חוץ ועובדי המפעל מצויים כבר בהסדר שכזה מספר שנים ורשת הביטחון תרחיב את המעגל כך שלכל חבר תבוצע הפרשה לקרן פנסיה. חברים מבוגרים, אשר עברו את הגיל בו יש טעם להפריש לקופת הפנסיה, ייהנו מחלף הפנסיה המובטח להם כפי שמפורט ומוסבר באריכות במודל ההתפרנסות.

כשמביטים קדימה אל העתיד, ורצוי שנעשה זאת, כמות החברים אשר יגיעו לגיל פנסיה עם הסדר פנסיה מלא תלך ותגדל. כך יהיו סכומי הפנסיה שיעמדו לרשותם גדולים יותר והקהילה תידרש להשקיע פחות בחלף הפנסיה ותשחרר חלק ממקורותיה על מנת להשקיעם ברווחת הקהילה. נושא הפנסיה הוא נושא מרכזי שמעסיק את מנהלי הקהילה מזה שנים ואת כל אחד מחברי כפר הנשיא. מודל ההתפרנסות - "רשת הביטחון" מציג בפעם הראשונה תשובה כוללת ומספקת לבעיית הפנסיה לכל החברים הנמצאים בגילאי חיסכון מתאימים, וחלף פנסיה לכל אלו שנמצאים או קרובים לגיל הפנסיה ממש.

רשת הביטחון טובה בעיקר ל"אלה שיש להם" ומפלה את "אלה שאין להם". זו הסיבה שהראשונים תומכים בה ורוצים באישורה.

גם כשמביטים בגעגועים אל הקיבוץ הישן צריך לזכור שהוא התבסס על מאמץ לא שווה של חבריו - איש כפי יכולתו, ועל ניסיון למלא את צרכי הכל - ואיש לפי צרכיו. כלומר גם בשיא הקיבוציות היו כאלה שתורמו יותר על מנת לאפשר את קיומה של המסגרת המשותפת. כיום, בעיקר בשל המצוקה הכלכלית הארוכה והמתישה, נבדקת התרומה בעיקר במישור הכלכלי - בגובה המשכורת. אלה שמשכורתם גבוהה יותר, נהנים כיום יותר מפירות עבודתם אך גם מעבירים יותר לקופת הקהילה

ובכך מגדילים את מקורותיה. אלו הם המקורות שיחולקו לצורכי הקהילה ולתקציבם של חברים הזקוקים ליותר. מודל ההתפרנסות יגרום לכך שחלק גדול יותר מהמשכורת יעבור כעת לחבר, וכך תעלה המוטיבציה שלו להשקיע מאמץ ולשפר את שכרו. אך התוצאה הישירה של מאמץ זה תהיה הגדלה של הקופה הקהילתית בגלל ההיטל הגבוה יותר (בערכים מוחלטים של כסף) שישלמו בעלי ההכנסות הגבוהות. זה יהיה המקור לאותן קרנות עזרה, קרן רפואית וקרנות חברתיות ותרבותיות שיגדלו ויוכלו לספק את הצרכים הקהילתיים.

המשך בעמוד הבא

כבר בשנה הראשונה להפעלת המודל הצליח צוות השינוי להגדיל את המקורות ב-700.000 ש"ח ולחלק את הכסף הזה, דרך נקודות תמיכה וזיכוי, לחברים בכפר הנשיא. אם תרצו יש כאן גלגול מחודש, מתאים יותר לתקופתנו ולמצבינו, של "איש כפי יכולתו ולפי צרכיו".

חשוב גם לציין שעובדי החוץ וה"חזקים" שבינינו יהיו אלו שיפגעו פחות במקרה שנקרוס כלכלית, כי הרי הם "מסודרים" עם משכורות סבירות וגם עם סידורי פנסיה להבטחת עתידם. ובכל זאת שינוי השיטה חשוב להם אולי גם משום שהם באמת מאמינים שיש במודל המוצע בשורה חיונית לעתידו של המקום, לעתידה של הקהילה ולא רק לעתיד, המסודר בלאו הכי, שלהם.

כמה חוברות עוד יהיו. כמה זמן עוד נדבר ונדבר, בכפר הנשיא תהליכים זורמים לאט.....

זו החוברת האחרונה של מודל ההתפרנסות - "רשת ביטחון" ואחריה תהיה ההצבעה הסופית והמכרעת. אסור לשכוח שהחוברת עברה דיונים מפורטים בשש אסיפות חברים ועל כל אחד מהפרקים שלה התקיימה הצבעה שאשרה את הכתוב בו. חלקים גדולים עברו שינויים בעקבות דיונים פוריים מאוד עם חברים שהעלו מחשבות והסתייגויות מאוונות. התוצר הסופי עולה להצבעה ביום שישי ה-8.03.02, וכדי לאשר את המודל דרוש רוב של 60% מכלל חברי כפר הנשיא. משמעותו של רוב מיוחס זה היא 161 חברים המצביעים בעד השיטה בלי קשר לכמות החברים שיופיעו להצבעה. כלומר מי שמתלבט ולא מצביע כאילו הצביע נגד השיטה.

מעטות הן ההזדמנויות שבהן עומד אדם, עומדת חברה שלמה בצומת דרכים בה ניתנת להם ההזדמנות לקבוע כיצד יראו חייהם בשנים הבאות. כפר הנשיא ניצב בצומת שכזו וההחלטה העומדת על הפרק תקבע את גורלנו, יהיו תוצאותיה אשר יהיו. אחד החששות הגדולים שלי הוא מצב שבו תוכרע הכף על חודו של קול.

המשך בעמוד הבא

כיוון שאני בעד המודל המוצע חושש אני ממצב שבו תדחה התכנית כי חסרו קולות בודדים לאישורה. מצב שכזה יפגע בעיקר באחידות החברתית הקיימת היום, ויסכן דווקא את הנכסים החברתיים והקהילתיים הקיימים כיום בכפר הנשיא, יפגע בדיאלוג החיובי הקיים היום ובסבלנות הראויה לחיקוי המאפיינת את חיינו. הדרך למנוע זאת היא לבוא ולהצביע, איש איש לפי אמונתו ודרכו, ולהוכיח שעתיד המקום הזה חשוב לכולנו.

איתן גדליצון.

תודה

אני רוצה לשלוח אלפי תודות לכל מי שמטפל בדני וטוטסי, לכל מי שמבקר אותם ומקדיש להם מזמנו.

זה חשוב ומעודד מאד כשנמצאים רחוק כל-כך ושומעים על ההתקדמות רק דרך הדואר האלקטרוני והטלפון.

אלו הם זמנים קשים הנעשים קלים יותר עם הידיעה שהם נמצאים בידיים נאמנות ואוהבות.

תודה מכל הלב - אורה.

פרשנות כלכלית

קולין פרימוסט

"מפעל חמרן ז"ל": לפי הגדרתו של אורי שובל מלפני שבוע. אורי מודאג שנאלצנו משר השנים לסגור לא מעט מפעלים: גמדא, יציקות נירוסטה ופיטינגים, רות, ומעלה רעיון של הקמת "צוות בדיקה" - שנלמד מן העבר לא לעשות את אותן שגיאות בעתיד. לומר את האמת, קצת קשה ללמוד מן העבר כאשר קצב השינויים בעולם המודרני כל כך מטורף. פעם (כאשר "הבונים" התחיל לייצר את הפיטינגים) כל אחד שידע לייצר בצורה די יעילה - הרוויח - מכיון שהיה ביקוש בלתי פוסק לסחורות. היום כושר הייצור בעולם עולה על כל הביקושים ואי אפשר לנבא כמה זמן טכנולוגיות הייצור וחיי המוצר יחזיקו מעמד. ניבוי ל-20 שנה קדימה בלתי אפשרי ואפילו ל-10 שנים בספק.

גמדא - נסגר מכיון שלא היינו מספיק גדולים להתחרות בין הענקים בענף, עם הצורך להוציא מודלים חדשים לעיתים קרובות לשוק הבינלאומי.

מפעל הפיטינגים - לא ממש נסגר אצלנו, כי העברנו אותו יחד עם כור כשותף לאזור התעשייה בצ"ר, וכאשר התחרות מהמזרח הרחוק כיסחה את הרווח, המפעל נמכר על ידי כונס הנכסים למשקיע פרטי מדרום אפריקה, ולאחר כמה שנים נוספות נסגר סופית בארג, והציוד פוזר לרומניה ולהודו.

רות - שקעה כאשר ההשקיה עברה מצנרת אלומיניום לצנרת פלסטיק. ניסינו לשחות נגד הזרם עם "רות 2000" אבל הפלסטיק שלט ללא עוררין.

מפעל הברזים - זה מה שנשאר ועלינו לשמור עליו, להשקיע בו, לפתח אותו, ולהתרכז בו שנצא עם מפעל רווחי לשנים הבאות. כרגע עובדים על תוכנית אסטרטגית ל-3-5 השנים הבאות על מנת לקבוע קווים כלליים, ולהימנע מהחלטות מתוך אילוצים זמניים. בסופו של דבר היו הסיבה העיקרית לסגירת ה"חמרן". היות ולא היו לנו כוחות ניהול נוספים להמשיך ולהאבק על הקיום של הענף הזה. היה צפוי לנו מאבק קשה ביותר: עלות העבודה אצלנו גבוהה, רוב הניסיון בידי השכירים במפעל, ההפסד עבר כל שנה לבעלים (כפר הנשיא) כאשר התמורה לעבודה עברה לשכירים.

אפילו חברת ROYCE ROLLS סגרה חלק מהחברה (את ייצור המכוניות) על מנת לשמור על החלק הרווחי - המנועים, ואם היה להם כדאי אז בטוח שכדאי גם ל"הבונים".

"רשת ביטחון" וחובות הקיבוע. לדעתי שמואל מקדים קצת את המועד, כאשר כתב לפני שבוע שהמעבר ל"רשת ביטחון" ישחרר את החברה מעול החובות לבנקים. המעבר יקל על השחרור אבל המעבר עצמו לא ינתק אותנו מהחובות. לכל "קיבוע" יש חובות ונכסים - ושניהם שייכים אך ורק ל"קיבוע" ולא לחבריו. מטרת הקיבוע לשרת את חבריו, אבל ישנה הפרדה פורמלית חזקה וברורה מאוד בין הקיבוע לבין חבריו. לקיבוע "עשיר" כדאי לחסל את המחסום הלאאלי ולהעביר את הכל לבעלות החברים.

לקיבוץ "עני" לא כדאי בכלל - כי החובות כבדים מדי לעומת הנכסים.
 המשר בעמוד הבאם
 כפר הנשיא הינו באמצע, אומנם חסרים מאוד המשאבים לטווח הקצר - אבל לטווח
 הארוך הנכסים עולים מעל החובות. יחד עם זאת, הרבה תלוי בערך האמיתי של
 המפעל ושחרור השכונה מהמגבלות של הבה"ט.
 אי לכך לא הפעלנו עד כה הפרדה פורמלית בין הקהילה לבין העסקים.
 ההפרדה הפנימית קיימת אצלנו כבר כמה שנים טובות, ובשנת 2001 בפעם הראשונה
 גם הפעלנו הפרדה תזרימית ולא רק תקציבית.

לסיכום - המעבר ל"רשת ביטחון" בפני עצמו לא ישנה את המצב הפורמלי, אבל כן
 יכין בסיס טוב להפרדה הזאת אשר יש להפעיל, כאשר תהיה ההזדמנות המתאימה
 לכך.

"People feel lonely because they build walls rather than bridges"

"Digi Divrei" - Divrei, digital version

<http://www.kfar-hanassi.org.il/khtalk/divrei.html> - Divrei issues

(User: "khtalk" password: "mansura")

<http://www.kfar-hanassi.org.il> - Main Page (Ruth Ney)

<http://www.kfar-hanassi.org.il/telcomm> - My Main page

<http://www.kfar-hanassi.org.il/rainbow> - What makes people smile here?

הצטרף לקהילת כפר הנשיא באינטרנט. כאן, המרחק אינו קובע אלא הלב !!